

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 758/2023
27.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Гордане Којић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Мирољуба Петровића, због кривичног дела тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Мирољуба Петровића–адвоката Зденка Томановића и Марка Драшковића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.бр.541/16 од 21.06.2022.године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр.1209/22 од 12.04.2023.године, у седници већа одржаној дана 27.09.2023. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Мирољуба Петровића–адвоката Зденка Томановића и Марка Драшковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.бр.541/16 од 21.06.2022.године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр.1209/22 од 12.04.2023.године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К.бр.541/16 од 21.06.2022.године, окривљени Мирољуб Петровић је оглашен кривим да је извршио кривично дело тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1) КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од тридесет пет година.

Истом пресудом, оштећени су упућени да свој имовинско-правни захтев остварују у парничном поступку. Окривљени је обавезан да на име судског паушала плати суду износ од 20.000,00 динара, као и да плати трошкове кривичног поступка о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр.1209/22 од 12.04.2023.године, усвојена је жалба окривљеног Мирољуба Петровића и његових бранилаца, адвоката Зденка Томановића и Марка Драшковића, па је преиначена пресуда Вишег суда у Београду К.бр.541/16 од 21.06.2022.године у погледу одлуке о казни, тако што је

Апелациони суд у Београду окривљеног Мирољуба Петровића, због извршења кривичног дела тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1) КЗ, за које је оглашен кривим изреком првостепене пресуде, осудио на казну затвора у трајању од тридесет година, док су у преосталом делу жалбе окривљеног Мирољуба Петровића и његових бранилаца адвоката Зденка Томановића и Марка Драшковића и жалба Вишег јавног тужилаштва у Београду одбијене као неосноване па је првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правоснажних пресуда, захтев за заштиту законитости су поднели браниоци окривљеног Мирољуба Петровића—адвокати Зденко Томановић и Марко Драшковић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање пред потпуно измењеним већем или да укине само другостепену одлуку и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да преиначи наведене пресуде и окривљеном изрекне знатно блажу казну.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правоснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, браниоци окривљеног истичу да у изреци пресуде није описан субјективни елемент кривичног дела који се односи на свиреп начин извршења тешког убиства, тј. није дат чињенични опис из ког произилази постојање субјективног односа окривљеног према тешким или дуготрајним боловима и патњама код оштећене услед наносења повреда. По оцени бранилаца, првостепени суд је оцену свирепости засновао искључиво на објективним чињеницама, да је окривљени задао оштећеној велики број убодних рана, а да ни другостепени суд није навео из које то чињенице из изреке првостепене пресуде произилази да је окривљени у погледу суровости као квалификаторне околности поступао са умишљајем. Како, по мишљењу браниоца, из чињеничног описа у изреци пресуде, не проистиче квалификаторни елемент свирепости, односно да је окривљени оштећеној нанео прекомерне и непотребне физичке патње, болове и страхове великог интензитета, то се кривично дело и није могло квалификовати као тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 1) КЗ, па је у погледу дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити.

Одредбом члана 114. став 1. тачка 1) КЗ је прописано да ко другог лиши живота на свиреп или подмукао начин, казниће се затвором од најмање десет година или затвором од тридесет до четрдесет година.

У изреци побијане пресуде Вишег суда у Београду К.бр.541/16 од 21.06.2022. године је наведено да је окривљени Мирољуб Петровић „ у ноћи између 15. и 16.05.2016. године у Београду, у улици ... бр. ..., у стану бр. ..., који се налази на ...

спрату стамбене зграде, на свиреп начин лишио живота своју супругу сада пок. АА из ..., у стању смањене урачунљивости до степена битног, али не битно, свестан да је његово дело забрањено, на тај начин што је покојну АА, са којом је у наведено време боравио у наведеном стану, у кухињском простору, између кухињских елемената и трпезаријског стола, кухињским ножем, дужине сечива од 1цм, са оштрицом само са једне стране, као средством подобним да тело тешко повреди и здравље тешко наруши, најпре убо 9 пута у предео трбуха, наневши јој притом 9 убодина чији су канали ишли од напред пут уназад и навише, при чему јој је нанео и две одбрамбене повреде на десној надлактици, две прободине, због којих повреда је сада пок. АА трпела све већи и већи бол, а са њиме због осећаја велике угрожености за сопствени живот и све већи и већи страх, које патње покојне АА код окривљеног нису пробудиле саосећајност и сажаљење, већ је исти безобзирно, пошто је покојна АА од задобијених убодина клонула на под, ослањајући се леђима на тло, истим ножем, налазећи се изнад и највероватније на њој, задао још 8 убодина на врату и 18 убодина на грудном кошу, као и 10 убодина на трбуху које су имале правац канала од напред пут уназад, а неки и лако на доле, да би на крају, покојној АА задао још 3 убодине у предео трбуха, наносећи јој ножем на описани начин, уз још две одбрамбене повреде у виду секотина на левој шасти и једне секотине на десној подлактици, укупно, 52 повреде из којих је покојна АА крварила и које су по протеклу 5-10 минута од задобијања последње убодине довеле до смртног исхода због искрвављења, након чега је истим ножем којим је извршио кривично дело себи нанео лаке телесне повреде у виду 4 површне убодине на трбуху, бројне цртасте огуљотине коже на предњој страни врата, дуге до око 2цм, које су биле међусобно паралелне, да би потом попио неутврђени број таблета „ефтила“ и „анафранила“ - антиепилептика и антидепресива, које су код окривљеног проузроковале помућење свести, што је представљало тешко оштећење здравља, при чему је био свестан свога дела и хтео је његово извршење”.

У конкретном случају, у изреци побјигане пресуде је експлицитно опредељено постојање свести и воље као субјективног односа окривљеног у према делу. Како законски појам дела, обухвата и радњу и последицу кривичног дела, то се и опис субјективног елемента кривичног дела убиства, односи како на последицу у виду лишења живота, тако и на начин извршења дела – суровост као квалификаторну околност.

По оцени Врховног суда, описана радња кривичног дела, односно хронолошки наведено задавање бројних убода ножем, једног за другим, у вези са чињеницом да је окривљени био урачунљив и поступао са намером да оштећену лиши живота, наносећи јој повреде, које су доводиле до искрварења, знао да такве повреде значе за жртву све већи и већи бол, а са њиме осећај велике угрожености за сопствени живот и све већи и већи страх па је, након наношења повреда због којих је оштећена била неспособна за даљи отпор, наставио да јој наноси повреде које су довеле до смртног исхода. То је чинио убадајући оштећену укупно 52 пута, кухињским ножем у пределу, врата, грудног коша и трбуха. Из свих ових чињеница је јасно да је окривљени својим понашањем описаним у изреци пресуде испољио свест о наношењу непотребних патњи оштећеној и ту патњу хтео да проузрокује, чиме је поступао са умишљајем не само у односу на лишење живота, већ и у односу на свиреп начин, којим је радње лишења живота предузимао. Његова урачунљивост при вршењу наведених радњи није била битно смањена, па ни његов умишљај није доведен у питање.

Према томе, неосновано се захтевом за заштиту законитости указује да је у изреци првостепене пресуде изостављен субјективни елемент у односу на свирепост, као битан елемент кривичног дела из члана 114. став 1. тачка 1) КЗ, чиме се неосновано указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, односно да су у конкретном случају остварени елементи кривичног дела из члана 113. КЗ.

Браниоци окривљеног указују и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се побијане пресуде заснивају на доказу на коме се не могу заснивати и то на налазу и мишљењу и исказима судских вештака др Светислава Мишковића и др Милене Станковић, који су били чланови трочлане комисије која је извршила психијатријско вештачење окривљеног на околности његове способности да схвати значај свог дела и управља својим поступцима у време извршења предметног кривичног дела. Браниоци наведено образлажу тиме да су наведени вештаци након давања налаза и мишљења, а пре испитивања на главном претресу, истовремено вршили прегледе над окривљеним у својству ординирајућих лекара-специјалиста, а не у својству вештака. У прилог својим наводима, браниоци се позивају на одредбу члана 93. ЗКП, којом је прописано да је од дужности сведочења искључено лице које би својим исказом повредило дужност чувања професионалне тајне, као и на одредбу члана 116. ЗКП, којом је прописано да се судска одлука не може засновати на налазу и мишљењу вештака који је морао бити искључен од дужности сведочења. Браниоци указују да је вештак др Светислав Мишковић дана 24.03.2017. године обавио преглед окривљеног у својству лекара-психијатра, да би након тога био испитан на главном претресу дана 10.04.2019. године, док је вештак др Милена Станковић дана 08.04. и 21.10.2019. године обавила прегледе окривљеног, такође у својству лекара-психијатра, а испитана на главном претресу дана 04.06.2020. године. На крају браниоци истичу да је ирелевантно образложење нижестепених судова да наведени искази представљају кратке консултативне прегледе ради продужења терапије.

Одредбом члана 114. став 1. ЗКП је прописано да је вештак лице које располаже потребним стручним знањем за утврђивање или оцену неке чињенице у поступку, док је ставом 3. истог члана прописано да ако за одређену врсту вештачења постоје вештаци са списка сталних вештака, други вештаци се могу одредити само ако постоји опасност од одлагања или ако су стални судски вештаци спречени или ако то захтевају друге околности.

Одредбом члана 117. став 1. ЗКП је прописано да орган поступка по службеној дужности или на предлог странке и браниоца одређује вештачење писаном наредбом, а ако постоји опасност од одлагања, вештачење се уз обавезу састављања службене белешке, може и усмено одредити, док је чланом 118. ЗКП прописано шта све наредба о вештачењу мора да садржи.

Врховни суд је наводе бранилаца окривљеног и у овом делу оценио неоснованим, с обзиром да су налаз и мишљење комисије судских вештака од 01.11.2016. године и допуна од 23.03.2017. године, сачињени у складу са законом. Ово из разлога што је предметно вештачење урађено на основу наредбе суда и од стране судских вештака др Светислава Мишковића, психијатра, др Милене Станковић, специјалисте психијатрије и др Мирјане Зебић, специјалисте медицинске психологије, који се налазе на списку судских вештака. Чињеница да су др Светислав Мишковић и др Милена Станковић поступали као ординирајући лекари у болници у Окружном

затвору, те да су након достављања налаза и мишљења, у складу са својом надлежношћу обавили прегледе окривљеног који је у то време био притвореник, не значи да је професионалним обављањем послова у затворској болници, доведена у питање њихова непристрасност, те није било основа за изузеће вештака, нити је вештачењем учињена повреда закона. При томе, разговори са окривљеним у својству притвореника, на које се указује у захтеву за заштиту законитости су обављени након што је вештачење завршено дана 01.11.2016. године и допуњено дана 23.03.2017.године, па та чињеница, није била од утицаја на давање исказа на главном претресу, на коме су судски вештаци образлагали налаз и мишљење које су већ сачинили.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, у ком такође указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, браниоци оспоравају утврђено чињенично стање у правноснажним одлукама и указују на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова везано за постојање субјективних и објективних елемената кривичног дела из члана 114. став 1. тачка 1) ЗКП, давањем сопствене оцене изведених доказа, а што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Са свега изложеног, на основу одредаба члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић